

Kronik Obstrüktif Akci?er Hastal??? (KOAHA) ve Ast?m Yorgunluk Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Kronik Obstrüktif Akci?er Hastal??? (KOAHA) ve Ast?m Yorgunluk Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=25146>

Özet

Kronik Obstrüktif Akciğer Hastalığı (KOAH) ve Astım Yorgunluk Ölçeği, kronik solunum yolu hastalıklarına sahip bireylerde deneyimlenen yorgunluk düzeyini ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir uyarlama aracıdır. Bu ölçek, özellikle KOAH ve Astım hastalarının yaşam kalitesini olumsuz etkileyen bu semptomu değerlendirmek için tasarlanmıştır. Ölçek, 12 maddeden ve iki ana faktörden oluşmaktadır. Ölçeğin psikometrik özellikleri, Türk popülasyonunda geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Kronik Obstrüktif Akciğer Hastalığı, KOAH, Astım, Yorgunluk Ölçeği, Solunum Hastalıkları, Psikometri, Uyarlama, Hemşirelik

Yazarlar

Selda Arslan, Gülseren Öztunç

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, Kronik Obstrüktif Akciğer Hastalığı (KOAH) ve Astım tanısı almış hastaların yaşadığı yorgunluğun şiddetini ve boyutlarını objektif olarak değerlendirmektir. Ölçek, klinik uygulamalarda ve araştırmalarda, bu kronik hastalara bağlı yorgunluk semptomlarının takibinde ve tedavi etkinliklerinin ölçülmesinde kullanılmak üzere uyarlanmıştır.

Ölçek, sağlık profesyonellerine, hastaların subjektif yorgunluk deneyimlerini standardize edilmiş bir yöntemle ölçme imkanı sunarak, multidisipliner tedavi yaklaşımlarına rehberlik etmeyi hedeflemektedir.

Yapı

Ölçek, kronik solunum yolu hastalıklarıyla ilişkili yorgunluk yapısını ölçmektedir. Bu yapı, genellikle fiziksel, bilişsel ve duygusal boyutları kapsayan çok boyutlu bir semptom olarak ele alınmaktadır. Uyarlama çalışması sonucunda ölçek, bu karmaşık yapıyı temsil eden 12 madde ve iki faktörlü bir yapı sergilemiştir.

Ölçeğin iki faktörlü yapısı, yorgunluğun farklı yönlerini ayrı ayrı değerlendirme yeteneği sunar. Bu faktörler, hastaların fizyolojik etkileri ile psikososyal sonuçları arasındaki ayrımı yansıtmaya yarayabilir, ancak orijinal çalışmada faktörlerin isimleri detaylıca belirtilmemiştir.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliği, hem Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) hem de Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılarak incelenmiştir. Açıklayıcı Faktör Analizi sonuçlarına göre, ölçek maddelerinin toplam varyansın %71.3'ünü açıkladığı saptanmıştır. Bu yüksek oran, ölçeğin ölçmeyi amaçladığı yapıyı başarıyla bir şekilde temsil ettiğini göstermektedir.

Doğrulayıcı Faktör Analizi ise, ölçeğin iki faktörlü modelinin veri ile uyumunu test etmiştir. Analiz sonucunda elde edilen model uyum indekslerinin, kabul edilebilir sınırlarında olduğu tespit edilmiş, bu da ölçeğin teorik yapısının ampirik olarak doğrulandığını kanıtlamıştır.

Güvenirlilik

Kronik Obstrüktif Akciğer Hastalığı ve Astım Yorgunluk Ölçeği'nin iç tutarlılık güvenirlilik katsayısı, yüksek düzeyde bulunmuştur. Hesaplanan Cronbach Alfa değeri **0.926** olarak saptanmıştır.

Genel olarak, 0.90 üzerindeki bir Cronbach Alfa değeri, ölçeğin maddelerinin birbirleriyle son derece tutarlı olduğunu ve güvenilir bir ölçüm sağladığını göstermektedir. Bu bulgu, ölçeğin klinik ve araştırma amaçları için yüksek düzeyde güvenilirliğe sahip olduğunu teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin faktör yapısını incelemek üzere yapılan analizler, ölçeğin 12 madde ile iki temel faktörden oluştuğunu ortaya koymuştur. Açıklayıcı Faktör Analizi, varyansın büyük bir kısmını (%71.3) açıklayarak güçlü bir yapısal bütünlük sağlamıştır.

Doğrulayıcı Faktör Analizi, iki faktörlü yapının Türk popülasyonunda geçerli olduğunu desteklemiş ve model uyum indeksleri (örneğin RMSEA, GFI, CFI gibi) kabul edilebilir sınırlarda rapor edilmiştir. Bu, ölçeğin orijinal yapısının korunduğunu ve adaptasyonun başarıyla olduğunu göstermektedir.

Araç

Test Tipi: Uyarılma Ölçeği (Adaptasyon)

Format: 12 maddeden ve iki faktörden oluşan öz bildirim ölçeği

Dil Mevcut: Türkçe

Popülasyon Grubu: Klinik popülasyon (KOA ve Astım hastaları)

Yaş Grubu: Yetişkinler

Popülasyon Detayları: Kronik Obstrüktif Akciğer Hastalığı (KOAH) veya Astım tanısı almış bireyler.

Test Metodolojisi: 5'li Likert tipi derecelendirme (1= asla - 5= çok sık). Yüksek puanlar, yüksek yorgunluk düzeyini işaret etmektedir.

Anahtar Kelimeler

KOAH, Astım, Yorgunluk, Cronbach Alfa, Faktör Analizi, Geçerlilik, Güvenilirlik

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Selda Arslan

Yazar ORCID Tanımlama: Bilgi mevcut değildir.

İletişim E-posta Adresi: seldayarali@hotmail.com

Yazma Adresi: Orijinal kaynakta belirtilmemiştir.

Finansman, Ücret ve Test Yeri

Test Yeri: 2013 (Uyarlama çalışması yayın yılı).

Finansman ve Kullanım Ücreti: Ölçeğin ticari olmayan akademik ve klinik amaçlı kullanım için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi tavsiye edilmektedir. Sorumlu yazarın iletişim bilgisi mevcuttur.

Ölçeğin orijinal makalesi ve detaylı bilgileri aşağıdaki bağlantıdan erişilebilir.

Kaynaklar

Makale Bağlantısı: hemarge.org.tr

Arslan, S. ve Öztunç, G. (2013). Kronik Obstrüktif Akciğer Hastalığı ve Astım Yorgunluk Ölçeği'nin geçerlilik ve güvenilirliği. *Hemşirelikte Araştırma Geliştirme Dergisi*, 15(1), 48-60.

Orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [kronik-obstruktif-akciger-hastaligi-ve-astim-yorgunluk-olcegi-toad.pdf](#)

Kronik Obstrüktif Akci?er Hastal??? (KOA) ve Ast?m Yorgunluk Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Orijinal kaynak içeri?inde ölçe?in maddeleri (soru listesi) sunulmam??t?r. Bu nedenle maddeler bu bölümde listelenememektedir. Ölçek maddelerine eri?im için yay?nlanm?? makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir. Ölçek toplam 12 maddeden olu?maktadır.

ARABPSYCHOLOGY.COM